

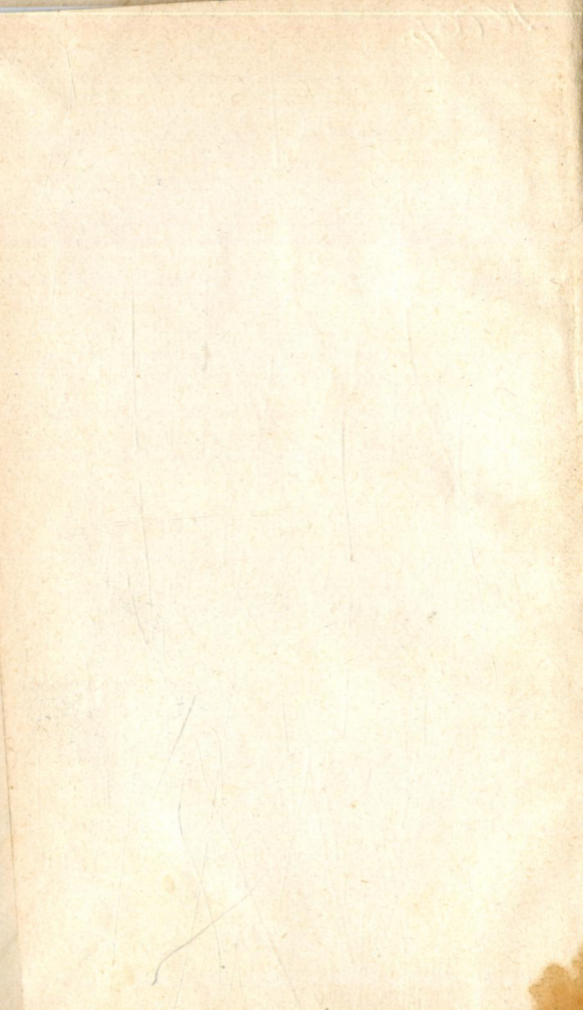
ЛННБ України ім.В.Стефаника

01161232 (G)

2006p.

2013

ПОЕТИЧНІ ТВОРЫ

СТЕПАНА РУДАНЬСКОГО.

В. А. 1542

1251

БИБЛИОТЕКА
НИКОЛАЕВСКОГО
КОМЕРСКИ

М. А. Печурский

ЛВВѢВЪ.

Накладомъ Евгенія Олесницкаго.

1886.

0,10A4

И-23698

И. 155678.

Львівська бібліотека

АН УРСР

№ И 155678

Зъ друкарнѣ Товариства им. Шевченка,
підъ зарядомъ К. Беднарского.

1371-1542

СТЕПАНЪ В. РУДАНЬСКІЙ

походивъ зъ попѣвскои родини. Родився вѣнъ на Подѣлю а учився въ духовнѣй семинарѣ въ Каменци Подѣльскѣмъ. Вже въ семинарѣ сливъ Руданьскій поетомъ; его пѣсенѣ спѣвались радо его товаришами, а пѣсня его „Повѣй вѣтре на Украину“ принялась скрѣзь на Украинѣ и стала наче народною пѣсенею. Була она выпльвомъ першой та нещасливои любви Степана Руданьского до одной панночки въ Каменци дуже вродливои та поганой характеромъ. По скѣиченю духовнои семинарѣ десь коло р. 1855 перейшовъ Руданьскій въ Петербургъ на медично - хирургичну академію. Тутъ жилось ему дуже тяжко; для браку средствъ удержаня мусѣвъ вѣнъ часто зносити нужду, за тяжкою працею боротись зъ недостаткомъ а до того ще томили его споминки про нещасну любовь. Скѣичивши медичну академію ставъ Руданьскій въ р. 1861 лѣкаремъ въ Ялтѣ, въ Крыму. Тутъ полекшало ему трохи, не довго по приѣздѣ до Ялты спромѣгся вѣнъ на купно невеличкаго кусника землѣ, де збудувавъ собѣ хату, въ котрѣй проживавъ до кѣнця житя. Въ Ялтѣ зѣбралась коло щирога та правѣтливога Степана Руданьского невеличка громадка людей, якъ: почмайстеръ Падалка, священникъ Сердюковъ и др. Громадка тая навѣщала часто хату Руданьского, тягло вѣ тамъ не що друге

а самъ господарь, завсѣгды прихильный, говѣр-
кій та спѣвучій. Спѣвавъ вѣнъ дуже гарно
и любивъ украиньскій пѣснѣ, особливо стариннїй
и держався старого напѣву. И по селахъ зби-
равъ вѣнъ пѣснѣ и заводивъ самъ въ ноты.
Кажуть, бувъ у него цѣлый збѣрникъ такихъ
пѣсень, но де вѣнъ теперь дѣвся, нѣхто не знае.

Степанъ Руданьскій дуже високо почитавъ
Шевченка, цѣлого майже „Кобзаря“ знавъ вѣнъ
на память. Зъ поезій самогожь Руданьского
вызначаються кромѣ „пѣсень“ особливо т. зв.
„спѣвомовки“ т. зн. невеличкїй вѣршованїй опо-
вѣданя, котрыхъ основа майже завсѣгды взята
зъ устъ народа, а въ котрыхъ такъ и блищить
здоровый, ясный украиньскій гуморъ, тая най-
красша прикмета поезій Руданьского. Деякї
зъ спѣвомовокъ Руданьского перейшли зо-
всѣмъ въ уста народа, якъ примѣромъ дуже
характеристична песа, що зачинаеь словами:
„Гнався кѣньми засѣдатель на чиюсь бѣду“,
котру навѣть такїй знатокъ якъ Драгомановъ
приймае за чисто-народну пѣсню.

Кромѣ „пѣсень“ и „спѣвомовокъ“ працю-
вавъ С. Руданьскій надъ переводомъ Гомерової
Иліяды. До дѣла сего вѣдносився вѣнъ
зъ великимъ пїетизмомъ, чого доказомъ численнїй
згадки въ листахъ его та довге надумуване ся,
закимъ выпустивъ въ свѣтъ першу пѣсню
Иліяды. Перекладъ Иліяды выкликавъ всюды
загальне признање для перекладчика. Коли

въ р. 1870 М. Костомаровъ вѣдѣдавъ Ялту, прочитавъ ему Руданьскій частину перекладу Іліады; перекладъ припавъ до впадоби Костомарову, бо похваливъ его и радивъ Руданьскому не покидати сего дѣла.

Въ загалѣ бувъ Руданьскій великимъ любителемъ и знатокомъ всякои старины. Вѣнъ знавъ добре библійско-жидѣвску мову, займався радо митологією а найрадше вже слѣдивъ исторію старинного Египта. По исторіи и географіи царства Фараонѣвъ зѣбравъ вѣнъ чимало книжокъ и матеріалѣвъ. Яко знатокъ и любитель исторіѣ и географіѣ стоявъ Руданьскій въ науковыхъ зносинахъ зъ професоромъ одесского университета Ф. К. Бруномъ, котрому достарчувавъ деякихъ науковыхъ матеріалѣвъ.

Тяжкѣ обовязки мѣского лѣкаря не позволяли Руданьскому выѣздити зъ Ялты, за те радѣвъ вѣнъ незвычайно кождымъ приѣздомъ кого будь зъ землякѣвъ до Ялты. Та не доводилось ему часто бачити тамъ своихъ. Крімъ Костомарова навѣдавъ бувъ его въ Ялтѣ тѣлько Лазаревскій, котрый бувъ его близкимъ другомъ, та ще може одинъ-двохъ землякѣвъ.

Велика праця та до того ще нещасливе житє родинне пѣдорвало скоро и такъ не дуже сильне здоровє Руданьского. Добило-жь его не що друге, а пѣдлота и злѣсть людска. Коло р. 1871 прийшовъ до Ялты другій лѣкарь,

Нѣмецъ, котрому становище Руданьского яко мѣскаго лѣкаря дуже було не на руку. Хитрый Нѣмецъ почавъ доносити на Руданьского начальству, що вѣнъ не сповняє своихъ обовязкѣвъ, почавъ пѣдрывати повагу Руданьского у начальства. Пѣшли для Руданьского всякѣ немилѣ пересправы зъ начальствомъ; несправедливѣсть людска зломилла зовсѣмъ вельми сумлѣнного и вѣ повненю своихъ обовязкѣвъ якъ найточнѣйшого лѣкаря. А тутъ не було ще щирои душѣ, не було зъ кимъ порадитись — пѣдѣлти горе — самота и бракъ надѣвъ на лучшу долю збѣльшали душевнѣ муки чутливого и вражливого Степана Руданьского. За хобобою душѣ почало болѣти и тѣло. Руданьскѣй занепавъ сильно на здоровлю а вымучившись кѣлька мѣсяцѣвъ померъ вѣ р. 1873.

Для доповненя житениси Ст. Руданьского подаємо бѣблѣографичный списъ его творѣвъ вѣ хронологичнѣмъ порядку:

1861. Гей волю, Повѣй вѣтре (Основа, январь 95—96)
 Не кидай мене, Ластѣвка, Нѣчь у нѣчь (Основа, февраль 49—53)
 Сны (Основа, августъ 32)
1872. Омировои Илѣяды пѣсня перва (Правда рочи. V. ч. 2—3)
1874. Наука (Правда р. VII. ч. 4)
 Енеянка, пѣсня перва, стихи 657—756 (Правда р. VII. ч. 5)

1875. Иліяда Гомера, збѣрка трета (Правда р. VIII. ч. 1, 2 и 7)
 Иліяда Гомера, збѣрка шеста, стихи 120—235 (Правда р. VIII. ч. 14)
 Демонъ Лермонтова (деякі уступы перекладені Гетьманьцемъ) (Правда р. VIII. ч. 19—22)
1876. Иліяда Гомера, збѣрка пята (Правда р. IX. ч. 1—3)
 Повѣй вѣтре на Украину (Народны пѣсни Русиновъ, изд. А. Н. Щ. и М. Г. Львовъ).
1877. Иліяда Гомера, збѣрка сема (Правда р. X. ч. 1—2)
 Иліяда Гомера, збѣрка осьма (тамъ же ч. 10—11)
 Иліяда Гомера, збѣрка девята (тамъ же ч. 16—18)
1880. Спѣвомовки, выдавъ Н. Г. Волянскій зъ передмовою. Кіевъ 1880. 12-ка, 72 стор. цѣна 30 коп. (Дрѣбныхъ поезій Рудого помѣщено тутъ 28, мѣжь ними всѣ зъ „Основы“ кромѣ стишкя „Сны“).
1881. Повѣй вѣтре, Звела мене, Нѣ зле нѣ добре, Наука, Згадай мене, Гей воли (Руска Антологія выдана Акад. Братствомъ Львѣвъ).
1882. Одуренный Москаль (Кіевска Старина кн. 6)
1883. Спѣлка и Мазуръ у болотѣ (тамъ же кн. 2)
1884. Вѣдважнї жиды (Зоря, ч. 7)
 Розпятый жидъ (Нове Зеркало ч. 13)
 Верста (тамъ же ч. 14)
 Хоробрый Ляхъ (тамъ же ч. 19)

Баранъ (тамъ же ч. 21)

Вѣтеръ и колька (тамъ же ч. 22)

Змыслный Ляхъ (тамъ же ч. 23)

Що кому хибує (тамъ же ч. 24)

1886. Пѣсня крѣпачки надъ колыскою (Зоря ч. 2)

Три листы Руданьского до В. В. Ковалева
(тамъ же ч. 6)

Зъ вычисленыхъ повыше творѣвъ поданій всѣ, кромѣ переводѣвъ Иліяды, Демона и Енеянки и листѣвъ Руданьского въ тѣмъ выпускѣ Руско-укр. Бібліотеки. Кромѣ згаданныхъ творѣвъ поданій тутъ деякі зъ недрукованихъ ще доси поезій Руданьского. Сі спѣвомовки передавъ зъ памяти намъ Галичанамъ въ р. 1884 звѣстный украиньскій писатель и композиторъ п. Нѣщиньскій.

Зъ непечатанихъ доси творѣвъ Руданьского має редакція „Зорѣ“ копію рукописи перекладу Гомерової „Вѣйны жабъ зъ мишами“, котра незабавомъ має печататись въ „Зорѣ“. П. Нѣщиньскій згадувавъ такожь про два великі зшитки поезій Руданьского, котрѣ самъ мавъ въ рукахъ. Мѣстили они въ собѣ рѣжнородні поезіѣ Нѣщиньского, мѣжь котрыми вызначувалась особливо бѣльша поема „Царь-Соловей“. Въ передмовѣ до кїївского виданя „Спѣвомовокъ“ читаємо, що Руданьскій написавъ такожь и историчнї поемы „Мазепа“ и „Полуботокъ“, а кромѣ сего выготовивъ дуже гарный перекладъ цѣлого „Слова о полку Игоревѣ“.

ВѢЩІЙ ОЛЕГЪ.

Не у гостѣ, а на кости
Ходили Козары,
Та не пиво-жъ и имъ буде,
А кровь та пожары!
Вже збрався Олегъ вѣщій
На вражу недолю,
Ѣде конемъ бѣлогривымъ
По чистому полю.
Блещитъ броня царегродска,
Шеломъ ажъ палае,
А кѣнь его бѣлогривый
Соколомъ ступае.
Олегъ ѣде чистымъ полемъ,
Грае бѣлогривый, —
Але хтожь то коло него,
Якъ молоко сивый?
Лишь палиця коло нього,
Та гуслѣ безъ струнѣвъ...
То великий старецъ божій,
То вѣщунъ Перунѣвъ.
И Олегъ до того старця
Коня повертае,
Черезъ сѣдло поклонився,
Вѣщуна пытае:

— Скажи менѣ, старче Божий,
 Перунѡвъ пророче,
 Чи хутко я чи не хутко
 Сплющу свой очи?
 И не бѡйся и не тайся,
 Я дармо не схочу:
 Я за слово правдивее
 Тебе озолочу ....
 — Та менѣ то, вѣщунъ каже,
 Нѣчого боятись,
 А золотомъ твоимъ, княже,
 Не озолочатись;
 Срѣбла, злота не ношу я,
 Князѣвъ не боюся, —
 А що буде изъ тобою,
 Я не потаюся.
 Ты щасливый, пане княже,
 Недолѣ не знаешь, —
 Та якъ будешь умирати,
 Мене спогадаешь!
 Твоя слава тенерь ходить,
 Помежи землями,
 Въ Царгородѣ прибиваешь
 Ты щиты на брамѣ;
 Тебе, княже, не спиняють
 Нѣ яры, нѣ горы,
 Затихае пѡдъ тобою
 И синее море;
 Твоєи бронѣ золотои
 Мечѣ не рубають

И остріи вражі стрѣлы
 По-мимо лѣтають.
 Пôдъ тобою ѱ бѣлогривый
 Чинить твою волю :
 То лѣтае, якъ крилатый,
 По вражому полю —
 То спиниться якъ камѣнный,
 Якъ вудила здвинешъ ;
 А все таки — ты вôдъ него,
 Ты вôдъ коня згинешъ ! —
 И подумавъ Олегъ вѣщій. . . .
 Та ѱ не довѣряе
 Черезъ гриву похилився
 И зъ коня злѣзае.
 И крутую шию гладить,
 И ставъ промовляти :
 — Ой коню мôй, вѣрный коню,
 Зъ Новгороду того
 Привѣзъ мене до Киѣва,
 До Диѣпра старого
 Не зъ тобою-жь я, мôй коню,
 Лѣтавъ черезъ горы ?
 Не зъ тобою-жь я мôй коню,
 Ходивъ и за море ! . . .
 Не въ твоихъ же то стременахъ
 Я стоявъ ногами,
 Коли щита въ Царгородѣ
 Прибивавъ до брамы ?
 Теперь-годѣ, вѣрный коню,
 Годѣ, милый брате !

Въ золотѣ твои стремена
 Менѣ не ступати!.....
 У стремена не ступати,
 Въ сѣдлѣ не сидѣти,
 И зъ тобою въ чистомъ полю —
 Вѣтромъ не летѣти! —
 Гуляй собѣ, вѣрный коню.....
 А вы, мои дѣти,
 У зелену наполому
 Коня одягнѣте, —
 И давайте ему пити
 Зъ моєи крыницѣ
 И давайте ему ѣсти
 Ярои пшеницѣ...
 И вѣрніи єго слуги
 Бѣлогрива взяли,
 А другого — вороного
 Князеви подали.

Ба надходить и проходить
 Не часъ не година,
 Ажъ гуляе Олегъ вѣщій,
 Гуляе дружина;
 И срѣбнѣи и золотѣи
 Чары выхиляють,
 И давніи и новіи
 Бѣйки споминають.....
 — А щожъ кѣнь мѣи бѣлогривый?
 Олегъ запытався

— „Не пытайся, милый княже !
 Слуга оббъзався :
 Давно уже бѣлогривый
 Гуляе на воли,
 Коло Днѣпру широкого, —
 На чистому поли ;
 И вовки его годуютъ,
 Птахи доглядають,
 Буйнѣ вѣтры его чешуть,
 Дощѣ вымывають ;
 И на йому уже, княже,
 Зѣлемъ зелениться —
 Не зелена наполома
 Зелена травица“. —

И тримае Олегъ чару
 Та й не выхилае,
 Похилився головою
 Та и собѣ гадае :
 „Не чекавъ жь мои смерти,
 Згинувъ бѣлогривый !
 А дежь слова твои вѣщї,
 Вѣщуне ты сивый ?
 И поѣхавъ Олегъ вѣщїй,
 Поѣхали гостѣ,
 Коло Днѣпру на березѣ
 Оглядають кости :
 Тамъ дощѣ ихъ вымывають,
 Порохъ присыпае, —

И надъ ними буйный вѣтеръ
 Траву холитае.
 И Олегъ на бѣлый черепъ
 Наступивъ ногою
 И.... говорить: „спи, мѡй коню,
 Въ миръ та спокою!
 Спи мѡй коню, у спокою,
 Пѣскомъ засыпайся;
 Жовтымъ пѣскомъ засыпайся,
 Въ травы завивайся,
 Та не жалкуй на Олега,
 Що вѡнъ тебе кинувъ, —
 Ще безъ него ты безъ славы
 Середъ поля згинувъ;
 Не на князя, коню, жалуй,
 Не на пана свого, —
 На вѣщуна, коню, жалуй,
 Вѣщуна старого !....
 Але знати, пане-брате,
 Того не бувало,
 Щобы слово вѣщунове
 Дармо пропадало.
 И ще кости бѣлогрива
 Вода не обмыла,
 Якъ гадюка у черепѣ
 Гнѣздо собѣ звила;
 И тѡлько лишъ Олегъ вѣщій
 Черепъ наступае,
 А гадюка изъ черепа
 Вже дѣры шукае;

Олегъ черепъ наступае
 Повернути хоче,
 А гадюка изъ черепа
 Пнеться черезъ очи;
 Олегъ мову починае,
 Зъ вѣщука смѣється,
 А гадюка изъ черепа
 П пѣнить и вѣється.
 Олегъ мовы не кѣнчае,
 Скочивъ якъ на мукахъ, —
 Ёму въ ногу засмокталась
 Чорная гадюка.
 И промовивъ Олѣгъ вѣщій
 „Твоя правда, сивый!
 Згубивъ мене мѣй кѣнь вѣрний
 Мѣй кѣнь бѣлогривый“.

Зеленѣе на могилѣ
 Свѣжая дернина
 Надъ Олегомъ пѣе-гуляе
 Сивая дружина, —
 И срѣбнѣи и золотѣи
 Чары выхиляе,
 И давнѣи и новѣи
 Бѣйки споминае.....

МОЯ СМЕРТЬ.

Пришла смерть моя,
Легке точиться; —
Ты мори, маро,
Коли хочеться.
Я вѣддамъ землѣ
Всѣ кѣстки мои,
А на свѣтъ пущу
Лишь щѣлки мои!
Не умрутъ они:
Кожна щѣлочка
Полетитъ жива
Якъ та пчѣлочка;
Полетитъ жива
И покотиться,
Въ сотнѣ — тысячѣ
Переплодиться. —
И я зновъ живой:
Свѣтъ оглядую,
Смерти першой
Не пригадую.

Приде друга смерть, —
Свѣтъ счорнѣеться,
Земля вся въ снѣгу

Заб'л'ється;
 И ввесь свѣтъ мара
 Зморить голодомъ,
 И щ'ѣлки мои
 Сц'ѣпить холодомъ,
 Але холодъ той
 Не уб'є жита,
 Перейдуть в'ѣки, —
 Оживе дитя.
 Перейдуть в'ѣки, —
 Свѣтъ завалиться,
 Огнемъ, — сто-огнемъ
 Весь розпалиться.
 И сн'ѣги тод'ѣ
 Паромъ кинуться,
 И щ'ѣлки мои
 Зновъ прокинуться!
 И щ'ѣлки мои
 Зновъ прокинуться,
 Найдуть землю зновъ, —
 Знову кинуться;
 Найдуть землю зновъ,
 Знову кинуться
 Въ сотн'ѣ душъ живыхъ
 Перекинуться.
 И п'оде жита
 Зновъ драбиною,
 И я выгляну
 Зновъ дитиною.

А ты ждешь, маро, —
 Легке точиться,
 Ты не жди, мори, —
 Коли хочеться.
 Мѣсяць, рѣкъ пождешь, —
 Що увѣдिति?
 Трудно думы всѣ
 Разомъ сплодити. —
 Трудно думы всѣ
 Разомъ сплодити, —
 Чогожь ждешь, маро?
 Що увѣдिति?.....

Н А У К А.

Дочекався я
 Свого святонька,
 Выряжала въ свѣтъ
 Мене матѣнка.
 Выряжала въ свѣтъ
 Мати рѣдная
 И промовила
 Менѣ бѣдная:
 „Нехай, сыну мѣй,
 Мы працюємо,
 Нехай цѣлый вѣкъ
 Мы горюємо,
 Нехай сохну я,
 Тато горбиться, —
 Ты на свѣтъ поглянь,

Що тамъ робиться.
 Та не всѣ-жь, якъ мы,
 Въ земли рыються:
 Може е такі,
 Що и мыються;
 Та не всѣ-жь, якъ мы,
 Дымомъ куряться, —
 Може е такі,
 Що й не журияться.
 Коли найдешь ихъ,
 Милый сыночку,
 Простели себе,
 Якъ билиночку.
 Ты склони себе,
 Якъ рядиночку.
 Спина зъ похилу
 Не покорчиться,
 Чоло зъ пороху
 Не изморщиться.
 Спина зъ похилу
 Не искривиться;
 За те ступить пань,
 Та й подивиться;
 За те ступить пань
 На покѣрного,
 И прийме тебе
 Якъ добѣрного.
 И въ годиночку —
 На драбиночку;
 И поѣдешь тогды,

АДВОКАТЪ
 КОЦОВСКІЙ

Advokat

KOCOWSKI

P. K. sm. radca sądu krajowego

Милый сыночку !
 Изъ панами самъ
 Порѣвнаешся,
 Въ среблѣ-золотѣ
 Закупаешся;
 Въ среблѣ-золотѣ
 Закупаешся,
 Зъ полемъ батькѣвскимъ
 Розпрощаешся!'

Але сталося
 Друге святонько,
 Выряжавъ у свѣтъ
 Мене батенько;
 Выряжавъ мене,
 Путь показувавъ,
 Говоривъ менѣ
 И приказувавъ:
 „Видишь, сыну мѣй
 Якъ працюемо,
 Видишь, сыну мѣй
 Якъ горюемо,
 Кождый на свѣтъ
 На те родиться;
 Не дивись на свѣтъ,
 Що тамъ робиться!
 А на пчѣль поглянь:
 Є робучіи
 Але й трутнѣ є
 Неминучіи,

Такъ и на свѣтѣ :
Однѣ рыются
Другѣ потомъ ихъ
Только мыются.
Будь ты проклятый ,
Милый сыночку ,
Якъ простелился
На рядниночку.
И чоло тобѣ
Нехай зморщиться ,
И хребетъ тобѣ
Нехай скорчиться !
Ты тѣкай вѣдъ нихъ ,
Якъ вѣдъ гадины ,
Ты не жди вѣдъ нихъ
Перекладины ,
А ты въ свѣтъ иди ,
На оглидины !
Ты у свѣтъ иди ,
Милый сыночку ,
Ты усе спѣзнай =
И билиночку.
Тодѣ зъ свѣтомъ ты
Порѣвнаешся ,
Въ добрѣ-розумѣ
Закупаешся.
Въ добрѣ-розумѣ
Закупаешся ,
Зъ полемъ батьковымъ
Привитаешся !

Пѣсня крѣпачки надъ дитиною.

Спи дитя мое, спи житя мое,
 Спи дитя мое красне!
 Поки нѣчь на двѣрѣ, поки не зѣйшло
 Наше сонечко ясне!

Ледви губонька залепечеться,
 Слаба нѣженька стане,
 Мала рученька перехреститься,
 Твое горе настане.

Не пѣдешъ же ты нагулятися
 На мягкому пѣсочку,
 Не сховаешся въ спеку лѣтнюю
 У садку въ холодочку.

Не зѣ дѣтьми пѣдешъ, — паньску череду
 Поженешъ ты у поле,
 Не пѣсокъ мягкій, — стерня острая
 Босѣи ноги поколе.

И вѣдъ сонечка не сховаешся
 За вѣдорану скибу,
 Завялить тебе въ полѣ сонечко,
 Якъ ту вялену рыбу.

И неразъ слеза изъ очей спаде
 На запаленѣ груди,
 И слезу тую зѣ неба бачити
 Тѣльки Богъ оденъ буде.

Станешь хлопцемъ ты, станешь парубкомъ,
 Тобѣ все одна доля:
 Черета мине, стане панщина,
 Одна и та-жь неволя.

А тамъ панови не вподобався,
 Писаринѣ якому —
 Руки извяжутъ, ноги здыбають,
 И звезуть до приёму.

Приведуть тебе у присутствіе,
 Якъ родила тя мати,
 И почнуть тебе паны зъ дохторомъ,
 Якъ коня оглядати.

И забрыють лобъ, и до церкви вразъ,
 Тамъ присягу прокажутъ,
 У мундиръ вберуть, оруже дадутъ,
 Свѣтъ на вѣки завяжутъ.

Поженуть тебе въ чужу сторону
 И почнуть муштрувати,
 И звелять тобѣ мову рѣдную
 На чужу изломати.

И наловиши, и забудешь ты
 Свою мову рѣдненьку,
 Спомянешь неразъ не по рѣднѣму
 Свою рѣдную неньку.

Спи-жь дитя мое, не пробуджуйся!
 Спи дитя мое красне!
 Поки свѣтъ увесь вразъ изъ мѣсяцемъ,
 Вразъ изъ сонцемъ не згасне!

ГЕЙ ВОЛЫ!

Та гей волы! Чого-жь вы стали?
 Чи поле страшно заросло?
 Чи лемѣша иржа поѣла?
 Чи затушилось чересло?
 Впередъ волы! бадылля зсохло,
 Самі валяться будяки,
 А чересло, лемѣшь новіи...
 Чого-жь вы стали? гей быки!

Та гей волы! ломѣть бадылля,
 Ломѣть его, валѣть на прахъ,
 Нехай не буде того зѣлля
 На нашихъ батькѣвскихъ ланахъ!
 А чересло мое изъ-лѣва,
 Лемѣшь изъ правой руки
 Зѣтнуть и корнѣ того зѣлля. —
 Чогожь вы стали! гей быки!

Та гей волы! зѣоремо поле
 Посѣемъ ярее зерно
 А спаде дощикъ, незабаромъ

Въ земли пробудиться оно.
 Пробудиться и на свѣтъ гляне,
 И якъ дѣвочіи вѣнки
 Зазеленѣють нашій нивы, —
 Чого-жь вы стали! гей быки!

Та гей волы! зерно поспѣе,
 Обсыпле золотомъ поля,
 И потече изнову медомъ
 И молокомъ свята земля,
 И все мине, що гѣрко було, —
 Настануть давніи роки.
 Чого-жь вы стали, мои дѣти?
 Пора настала. Гей быки!

А О Д У Б А.

Нехай гнеться лоза,
 Куды вѣтеръ погне,
 Не обходить она
 Нѣ тебе, нѣ мене.
 Може й важко бѣ,
 Може й спина болить,
 Але буря єи
 Зъ корѣця не звалить:
 На болотѣ росте,
 И слабая сама —

Она гнеться собѣ,
 Бо въ ѣй силы нема;
 Она гнеться собѣ
 И такъ вѣкъ проживе —
 И безъ славы, въ багнѣ,
 Якъ трава зогниє,
 Якъ трава, осока,
 Зогниє у багнѣ, —
 И хиба лишь комаръ
 Заспѣває по нѣй... .
 Нехай гнеться лоза,
 А ты, дубе, крѣпись,
 Ты рости, та рости,
 Не хились, не кривись;
 Ты глыбоко у-глибъ
 Твердый корѣнь пусти,
 Гилля въ гору розкинь,
 Ты рости, та рости!
 И до пекла достань
 И у пекло заглянь,
 И до хмары достань,
 И на небо поглянь,
 И весь свѣтъ обдиви,
 И усе розпознай;
 И що доброго є,
 Ты у себе впивай.
 И у силѣ, въ добрѣ,
 Якъ скала затвердѣй,
 И якъ Богъ свѣтовый
 На сторожи ты стої;

И пташки свѣтовѣ
 Защебечуть тобѣ,
 И спѣвакъ вѣдпѣчне,
 Заспѣвае тобѣ.....
 А якъ буря лиха,
 Тебе зъ мѣсяца зѣбье,
 Або хмара — гора
 Тебе громомъ убье, —
 Свѣтъ почуе ту смерть,
 И повѣтре здрижить,
 И лѣсы загудуть,
 И земля задвижить;
 И пташки пролетять, —
 Спогадають тебе,
 И спѣвакъ перейде, —
 Не забуде тебе!

П Ъ С Н Я.

Голе голе мое поле,
 Де-жь вы ясні квѣтоньки?
 Позгасали, поспадали,
 Якъ на небѣ зѣроньки.
     И стебло пересхло,
     Якъ билина полягло!

Дѣти, дѣти, — мои квѣты,
 Якъ погляну я на васъ,
 Серце млѣе, каменѣе,
 Що цвили вы тѣлько разъ.
     Разъ росли, разъ цвили,
     И безъ долѣ опали.

Не для дѣлка свого пчѣлка.
 Васъ изсала, якъ дитя, —
 То жарою, якъ марою,
 Перервало вамъ житя.
     Нѣ росы, нѣ слезы
     Не спадало для красы.

И дѣвчина якъ калина,
 Васъ не рвала на косу, —
 Васъ зѣрвали, розѣрвали
 Вѣтры буйнѣ безъ часу!
     И безъ лѣтъ, на весь свѣтъ
     Розпустили вялый цвѣтъ!

Доле, доле, моя доле!
 Верни-жь мои квѣтоньки,
 Верни-жь мои, мои квѣты, —
 Верни-жь мои зѣроньки!
     Але ба! не сѣвба!
     Не мене моя журба.

П Ъ С Н Я.

Згадай мене, мила,
 Ранною весною,
 Якъ зѡвяне квѣтка
 Въ тебе пѡдъ ногою,
 И засохне до весны, —
 Тогда мене, мила, спомяни!

Згадай мене, мила,
 Якъ пташка забеться
 Въ залѣзную клѣтку
 Сама розѡбеться
 И загіне безъ вины, —
 Тогда мене, мила, спомяни!

Згадай мене, мила,
 Въ тяжкую пригоду,
 Якъ твоя обручка
 Звалиться на воду
 И не вийде зъ глубины,
 Тогда мене, мила, спомяни!

П Ъ С Н Я.

Звела мене не бѣда; —
 Звела мене,
 Моя нене,
 Звела мене не бѣда,
 А дѣвчина молода;

А дѣвчина,
 Якъ калина,
 А дѣвчина молода!

Брѣвоньками звялила,
 Брѣвоньками,
 Хмароньками,
 Брѣвоньками звялила;
 Оченьками спалила,
 Оченьками,
 Зѣроньками,
 Оченьками спалила!

Губоньками зраила;
 Губоньками,
 Сливоньками,
 Губоньками зраила,
 Личеньками строила, —
 Личеньками,
 Чароньками,
 Личеньками строила.

Ой дѣвчино, не вяли!
 Ой дѣвчино,
 Ты рыбчино,
 Ой дѣвчино не вяли,
 Мого сердца не пали;

Мого сердца,
Край реберця
Мого сердца не пали!

Коли любишь, не жартуй!
Коли любишь,
Та не губишь,
Коли любишь, — не жартуй;
Якъ не любишь, — розчаруй
Якъ не любишь,
Только губишь,
Якъ не любишь, — розчаруй!

ПОВѢЙ ВѢТРЕ...

Повѣй вѣтре на Вкраину,
Де покинувъ я дѣвчину,
Де покинувъ чорнѣ очі!...
Повѣй вѣтре зъ опѣвочи!

Мѣжъ ярами тамъ долина,
Тамъ бѣленькая хатина;
Въ тѣй хатинѣ голубонька,
Голубонька — дѣвчинонька.

Повѣй вѣтре, до схѣдъ-сонця,
До схѣдъ-сонця — край вѣконця;
Край вѣконця постѣль бѣла,
Постѣль бѣла, дѣвча-мила.

Зъупинися нишкомъ-тишкомъ
 Надъ румянымъ бѣлымъ личкомъ, —
 Надъ тымъ личкомъ зъупинися,
 Чи спить мила, подивися.

Якъ спить мила, не збудилась —
 Нагадай ѣй зъ кимъ любилась,
 Зъ кимъ любилась и кохалась
 И кохати присягалась.

Якъ забъється ѣй серденько,
 Якъ дѣвча зѣтхне тяженько,
 Якъ заплачуть чорнѣ очі, —
 Вертай вѣтре до пѣвночи.

А якъ мила позабула,
 Якъ нелюба пригорнула, —
 Ты розвѣйся край долины,
 Не вертайся зъ України.

Вѣтеръ вѣе, вѣтеръ вѣе;
 Серце тужить, серце млѣе,
 Вѣтеръ вѣе не вертає, —
 Серце зъ жалю завмирає.

П Я Н И Ц Я.

Не кидай мене,
 Моя чарочко!
 Не жени мене,
 Ты шинкарочко!

Не жени мене,
 Дай ушитися,
 Въ тебе бридкую
 Улюбитися!
 Не безъ жѣнки я,
 Не безъ хаты я,
 Все у мене в
 Розпроклятая!
 Хлѣба до сыта,
 Пара воликѡвъ,
 Сынѡвъ четверо, —
 Якъ соколикѡвъ;
 Моя хатонька —
 Срѣбна чашечка,
 Моя жѣночка —
 Мила пташечка;
 Та тяжкѣи мой
 Болѣ бѡльнии!
 Бо не маю я
 Волѣ вѡльної.
 Потомъ мыюся,
 Розпряжу волю, —
 На бѡкъ хилюся,
 Повалюсь на бѡкъ
 Не здрѣмаюся,
 Зновъ на панцину
 Пѡдоймаюся!..
 Вѡдроблю чуже, —
 „Жѣнко душечко,
 Приголубь мене

Щебетушечко!..“
 А она у плачь,
 Розголоситься,
 Та дитя кормить,
 Бо й те проситься!
 И змордуешься,
 Закропляешься;
 А она у плачь:
 „Запиваешься“!
 Ой я пью теперь
 Моя любая,
 Не кидай мене,
 Чарко грубая!
 Не кидай мене,
 Моя чарочко,
 Не жени мене,
 Ты шинкарочко!
 Не жени мене,
 Дай ушитися,
 Въ тебе бридкую
 Улюбитися!

Л А С Т Ô В К А.

(Зъ Лепартовича).

Йде дѣвчина — сиротина,
 Тяженько здыхае,
 А ластôвка по надъ нею
 Кругами лѣтае;
 И лѣтае и щебече,

По-надъ нею вѣтсья.
 Мало, мало крилечками
 У косы не бѣтсья.
 „Чого вѣшсья, чого бѣшсья?
 Покинь мене, пташко,
 Покинь мене, моя пташко,
 Бо й такъ менѣ важко“!
 — Не покину, не покину,
 А буду лѣтати:
 Буду тобѣ за братика
 Твого щебетати,
 Бо твоѣй братикъ що день божій
 Плаче у темницѣ:
 Навѣдайся мила пташко,
 До моєи сестрицѣ:
 Чи ще она свого брата
 Добромъ споминає?
 Чи ще она по братови
 Слѣзы проливає?

НѠчь - у - нѠчь.

(Зъ сербского).

Кому миле сине море,
 Кому милѣ мѣсяць, зорѣ; —
 Менѣ мила моя рѣчка,
 Менѣ мила темна нѠчка.

Я що ночі йду до р'чки,
 Беру човенъ невеличкій,
 Молодъ весла п'доймаю,
 На той берегъ посп'шаю.

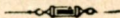
Вода п'внить, човенъ плыве,
 Доплыває середини,
 Страшнї хвил'ь, страшнї круч'ь.
 Допоможи, Всемогучїй!

Вода п'внить, човенъ крає —
 Черезъ хвил'ь проб'гає;
 Ще разъ руки п'доймаю,
 До берега доплываю;

И на берегъ живо скачу,
 И здалека д'вчя бачу,
 И потиху йду на гору,
 До милої мої двору.

Близько двору, коло плота,
 Поглядаю на ворота:
 У воротахъ якъ калина
 Моя любая д'вчина.

Сонце, живо опускайся!
 Живо, н'чко, опускайся!
 Живо, мила, йди до хаты, —
 Год'ь мене виглядати!

С Н Ы.

Стоить сосна одинока
 На голôй вершинѣ
 И пôдъ снѣгомъ на пôвночи
 Сниться сиротинѣ
 Все полудень ясный, теплый,
 Долина глибока,
 Та жерела живучи
 Та пальма висока.

Що кому хибує?

Було тѣсно пôдъ Москвою —
 Кличуть Козакôвъ :

Поможѣте, Запорожцѣ,
 Збити ворогôвъ!

Заплатѣте, добрi люде —

Кажуть Козаки,

То выбѣемо Москву вашу
 Зъ вражою руки...

— То вы бѣетесь зъ-за копѣйки? —

Кажуть Москалѣ —

А мы бѣемось изъ-за чести,
 Якъ законъ велѣвъ ..

— Га, чого кому хибує —

Кажуть Козаки,

Знать у васъ на честь посуха
 Въ насъ на копѣйки.

ВЫЙДЕ САМЪ ЗЪ ВОДЫ.

Гнався кѣньми засѣдатель
 На чиюсь бѣду,
 Среди ставу заломився
 На тонкѣмъ лѣду.

Бьются соцкѣ, розильнѣи,
 Бьются рыбаки:
 Тягнуть шнуры край пролѣду,
 Ости и гаки.

Ажъ иде жидокъ убогѣи,
 Пейсами потрясъ:
 — Герсти, герсти — запытався,
 — Що таке у васъ?

— Засѣдатель утопився,
 Господи прости!
 — Ходи жидку та поможешъ
 Шнура повести!

— Герсти?! Пощо вамъ шукати
 Людской бѣды?!
 Лишь карбованця наставте
 Выйде самъ зъ воды!

ВЕРСТА.

Бде мужикъ волами;
 Сонце прицѣкае;

Мужикъ ноги протягнувъ ,
 Лежить та дрѣмае.
 А волю собѣ пошли ,
 Зовсѣмъ на бѣкъ збились ,
 Далѣ раптомъ за веретву
 Ярмомъ зачепились.
 И прокинувся мужикъ ,
 И плюнувъ до лиха ,
 И поглянувъ на веретву ,
 Тай промовивъ стиха :
 „Тьфу ! погані москаль :
 Чи мѣся не мали , —
 Що на самѣмъ на шляху
 Палѣ повбивали !“

З А Я Ц Ъ .

Вынѣсь мужикъ гусака
 Въ мѣсто продавати ,
 А погані жидюки
 Давай кепкувати.
 Обступили на вкруги
 Бѣдного Иванця ,
 Та й питають якъ на смѣхъ :
 „Що хочешъ за зайця“ ?
 Подивився нашъ мужикъ ,
 Тѣлько засмѣявся ,
 „Геть, погана жидово !“

Та й далѣ попхався.
 Ажъ тамъ его жидюки
 Знову обступаютъ
 И зновъ его, якъ на злѣсть,
 За зайця пытають.
 Плюнувъ мужикъ жидовѣ
 Куды тамъ попало..
 Иде далѣй, — та й ему
 Щось не певно стало:
 „Хочь выдаться, що гусакъ,“
 Промовляє тихо,
 „А може то й не гусакъ,
 А такъ яке лихо.
 Може, — дѣдько, або що“..
 Стиха розважає
 Ажъ зновъ его жидова
 За зайця пытає..
 „Исчезай же, сатано!“
 Мужикъ обѣзвався
 И гусакомъ замахнувъ,
 Та якъ розмахався,
 Та нимъ объ землю гугуць
 Посередъ дороги!
 А самъ уха затуливъ,
 Та зъ мѣста у-ноги!

З м ы с л н ы й Л я х ъ .

Ходить Ляшокъ по коршмѣ ,
 А хочется ѣсти ;
 Пытается въ шинкаря :
 „Czy nie masz pieczystej?..
 — Та е , пане ! — каже той . —
 Пытае , — по чому ?
 Той вѣдказуе ему ,
 Що по золотому .
 „А czy będzie chleb i sos?..
 Та же буде , пане . —
 „А nie płaca za to już?..
 Та не платять пане . —
 „То wiesz serce“ , каже ляхъ ,
 „Pieczystej nie trzeba
 А podawaj lepiej mnie —
 Lecz sosu ta chleba“ !

Н а г о р о д а .

Разъ топився грубый Ляхъ ,
 Ставъ репетувати , —
 Мужикъ одинъ и побѣгъ
 Пана ратувати ;
 За чупрыну ухопивъ ,
 Зъ воды вытягае , —
 Панъ дякуе мужику ,
 Грошей добувае .

Ажъ надходить другий Ляхъ:
 „Со то“? запытався.
 — Тоż wyciągnął z wody mnie! —
 Грубый обôзвася.
 „O widziałem“ каже той,
 „Widziałem jedynу,
 Jak on siebie, bracie mój
 Ciągnął za czuprynę“. —
 — „Za czuprynę? czy to tak?“ —
 — „Za czuprynę, miły“!
 — „O psiawiaraż!“ — крикнувъ той
 Зъ усеи силы.
 — Sto nabajów za to psu! —
 И що-жь — протягнули
 И сто ему нагаѣвъ
 За добро креснули!..

Хоробрый Ляхъ.

Здыбалися два Ляшки;
 Одинъ и хвалився,
 Якъ не давно на вѣиѣ
 Зъ Козаками бився:
 „Już to“, каже, „długo mnie
 Nie zapomną wrogі,
 Bo psiawiarom może stu
 Odrąbałem nogi“!
 — Co to nogi! — каже той,
 Głowy rąbać było! —

„I ja chciałem, bracie mój, —
Ale głów nie było“!

МАЗУРЪ У БОЛОТЪ.

Застрягъ Мазуръ у болотъ
Хуру пѣдширавъ,
Тай до помочи Дороту
Святу упрошае:
Свята панно, молитъ — каже,
Святая Дорота!
Будь ласкава надо мною,
Выратуй зъ болота. —
Анѣ зъ мѣсяца єго конѣ!
Нѣчого робити...
Давай тодѣ Antoniego
На помѣчь просити
Пѣдперъ хуру, та якъ крикне:
Święty mój Antoni!
Выратуй хочъ ты зъ болота
Мой бѣднй конѣ! —
То вѣдъ крику конѣ раптомъ
Рушили зъ болота,
А той каже: — отъ що хлопецъ —
Не панна Дорота!

ОБДУРЕННЫЙ МОСКАЛЬ.

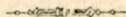
- Сидитъ Москаль на прилавку,
 Прищурюе очи,
 Такъ и видно, що бѣдняка
 Вареникѡвъ хоче.
 Хоче, бѣдный, вареникѡвъ,
 Нѣчого казати,
 Та не знае по нашому,
 Якъ бы ихъ назвати.
 — Хазяюшка, галубушка, —
 Почавъ говорити, —
 — Сварі-ка мнѣ вонъ — знтаво..
Вотъ какъ разъ забылъ ужь!
 Тѣсто сыромъ накладываютъ
 Какъ это завѣотся?
 — А Господь васъ святой знае,
 Що вамъ, служба, гоже!
 Тѣсто сиромъ накладываютъ
 Се галушки може? —
 — Не галуші, не галуші,
 Я галуші знаю.
 Сварі-ка мнѣ, бышь, знтаво..
 Всьо, бышь забываю —
 Тѣсто сыромъ накладываютъ
 Чи не пирѡгъ буде? —
 — Не пирѡгъ, не пирѡгъ,
 Экая досада!
 Да знаешъ лі, туда масла
 Да сметаны нада. —

А хозяйка добре знає,
 Чого Москаль хоче,
 Та чекає барабана,
 Закимъ заторкоче. *ВМ 2/1542*
 Якъ почувла барабанъ,
 Слава тобѣ Боже!
 Тодѣ каже Москалеви:
 — Вареникѡвъ може? —
 Ажъ пѡдскочивъ Москалина,
 Та нѣколи ждати:
Вареникофъ вареникофъ! —
 Тай пѡшовъ изъ хаты.

Р О З П Я Т Ы Й Ж И Д Ъ .

Зайшовъ Козакъ до жидка
 Вина купувати,
 Тай проситься ажъ у льохъ, —
 Шобы скоштувати.
 А жидови не въ тямки
 Козацкіи жарты:
 Веде єго до бочокъ
 Тай точить пѡвъ кварты;
 Але тѡлько наточивъ, —
 Ажъ чопа чортъ має,
 Що робити? жидокъ — тыкъ,
 Пальцемъ затыкає.
 А той собѣ за вино,

Стихача регоче, —
 Та ще зъ другою вина
 Скоштувати хоче.
 Жидокъ точить ему зновъ,
 Зновъ чопа шукае
 И зновъ бочку, якъ и ту,
 Пальцемъ затыкае.
 А той собѣ поховавъ
 Обыдва кѣлочки,
 Та ще точить у вѣдро
 Зъ середной бочки;
 Точить собѣ у вѣдро,
 А чопа закинувъ, —
 Якъ наточивъ до верха
 Тай изъ льоху згинувъ,
 А зъ барылки и бѣжить...
 Не порадишь крикомъ!
 Жидокъ живо и заткнувъ —
 Барылку языкомъ.
 И зогнувся, ажъ сопе!
 И що, бѣднѣй, крикне, —
 То зъ барылки ему такъ
 Межи очи й сикне.
 И розпявся грубѣй жидъ,
 Вина не пускае, —
 А Козакъ собѣ пѣшовъ
 И гадки не мае.

ЖИДЪ НА ЧАТАХЪ.

Ставить Москаль жидюка
 На московскій чаты,
 Та и учить на сей разъ
 Якъ то чатувати:
„Сматри“ каже, *„Ктобъ не шоль,*
Ты станавись тутъ-же,
Да спрашивай, — хто-идьотъ.
Сматри, не забудь-же!
И какъ скажетъ тебе „свой“,
Пусти его съ богомъ, —
А какъ только замалчитъ,
Такъ бери таково“!..
 И самъ таки край жидка
 Иде о цѣвночи...
 Жидокъ крикнувъ: *„кто идьотъ?“*
 Вытрѣщае очи;
 Той и каже: *„это я“!*
— Это вы Михайло!
А я думалъ, это свой,
 Ажъ мнѣ страшно стало!..

БАРАНЪ.

Набѣливъ жидъ мѣдякѣвъ —
 И тѣлько смеркае,
 Все то бѣднымъ мужикамъ
 За сребло пускае.

А самъ то вѣнъ бувъ купецъ —
 И торгувавъ мясомъ,
 То, бувало, що не кравъ,
 То купувавъ часомъ.
 Але колисъ у ночи,
 Тѣлько що лѣгъ спати,
 Хтось стукае у вѣкно,
 Проситься до хаты.
 „Хто“ ? пытається жидокъ
 — Я, — каже, — пустѣте!
 Може треба барана?
 Барана купѣте! —
 Пустивъ его у коршму;
 А той мѣшокъ зъ себе.
 — Отъ вамъ, — каже — и баранъ,
 Купѣть, коли треба! —
 „А що хочешъ ? — Три копы! —
 Жидъ мацнувъ руками,
 За барана заплативъ
 Трема копійками.
 Самъ не свѣтитъ, бѣсѣвъ сынъ, —
 А той не говорить;
 На помацки и бредуть
 Зъ мѣшкомъ до коморы.
 А комора у жидка
 Була — и крамниця,
 А часами за-едно
 Була и рѣзниця.
 Упустили барана;
 Мужика не стало.

Чи ставъ мужикъ, чи не ставъ, —
 Але вже свитало, —
 Жидокъ живо захопивъ
 Всѣ свои приборы,
 Живо — капцѣ и летить
 Бѣгцемъ до коморы.
 Але тѣлько вѣдчинивъ,
 Ахнувъ неборака:
 Ёму замѣсьць барана,
 Скочила собака.
 И пропавъ его баранъ,
 Але й того мало:
 Изъ коморы зъ бараномъ
 И мяса не стало.

СЛАВНАЯ КОНИЦА.

Сидить мале цыгана,
 Коня выѣзджае,
 А старый — его й коня
 Нагайкою крае.
 Заплакало цыгана
 Лягло на коневи,.....
 А той тогды до купця,
 Та й каже купцеви:
 „Та купуй уже купуй, —
 Славная конина:
 Чи-жь не бачишь якъ по ѣй
 Сплакалась дитина?“

ДОВГІЙ ЗУБЪ.

Сидить шевчикъ на стôльци,
 На кумовôмъ постôлци
 Пришивае лату, —
 Коли чуе въ сѣняхъ скрипъ,
 Далъ въ хату дверь рыпъ,
 Шелестъ кумъ у хату.

— Здоровенькѣи вы були!
 А що мои постолы
 Вже мабуть готовѣ?
 — Заразъ будуть, погодѣть.
 Що-жъ вы стогнете, якъ дѣдъ,
 Не-вже не здоровѣ?

— Та не те, щобъ, Боже крый,
 Бувъ я дуже такъ слабый,
 А такъ якось нудно:
 Розболѣвся вражій зубъ
 Та й урôсь тобѣ якъ дубъ,
 Що й вырвати трудно.

— Не журѣться! — каже швець,
 А сѣдайте на стôлець! —
 На стôлець сажаетъ,
 Въ дратву зуба замотавъ.
 Кôнцѣ разомъ посплѣтавъ!
 До ноги чепляе.

Але звѣстно, що въ шевцѣвѣ
 Все дѣравіи стôлцѣ,

Щобъ то не душило, —
 Ото шевчикъ и зайшовъ,
 Зъ-тихача дѣру найшовъ
 Та й хватъ кума шиломъ!

Кумъ пѣдскочивъ якъ той цапъ,
 Та рукою зъ-заду — лапъ
 За грѣшнее тѣло!
 Не даремне-жь я стогнавъ!
 То зубъ корнѣ пускавъ,
 Ажь тамъ заболѣло!

С П О Л К А.

Сидить Мошко на коршмонцѣ,
 Шинкуе горѣлку;
 Неразь бѣдный ажь жахнется,
 Якъ згадае спѣлку...
 А спѣлка та така була:
 Разъ середь болота
 Найшовъ мужикъ табакерку
 Изъ самого злота.
 Найшовъ мужикъ, подивився,
 Штука не погана:
 Куды зъ нею повернуться?
 Иде вѣтъ до пана
 Иде собѣ край коршмины,
 А Мошко: куда ты?
 Той и каже: Йду до пана
 Знайду продавати.

— Що за знайда? Покажи-но.
 Протирає очи,
 А той ему вытягає:
 — Дивись, коли хочеш!
 Ото Мошко, якъ поглянувъ
 Тай приставъ смолою:
 — Иванчику, голубчику —
 Я пѣду зъ тобою!
 Далѣй зачавъ пѣдмовляти,
 Щобъ на половину...
 Той и каже: та ходи вже
 Въ лихую годину.
 Отъ приходять, показали,
 Дѣдичь оглядає,
 Сподобалась табакерка
 Czyjaż to? — пытає.
 — Моя пане! — мужикъ каже
 — Але за горѣлку,
 Причепився отсе Мошко
 До мене на спѣлку! —
 — Cóż to za tę tabakierkę?
 Powiedz — каже — chłopie! —
 А той каже: та щожъ пане
 Нагаѣвъ двѣ копы!
 Одну копу ему, пане,
 А менѣ другую,
 А зъ рештою ему, пане,
 Я и ту дарую. —
 Догадався собѣ дѣдичь
 Якїи то штуки,

Та пѡвсотиѣ карбованцѣвъ
     Мужикови въ руки ;
 А спѡльника его Мошка
     Заразъ протягнули
 Та двѣ коцѣ прегорячихъ
     Нагаѣвъ креснули.
 И сѣвъ Мошко на коршмонцѣ
     Шинкуе горѣлку ;
 Неразъ бѣдный ажъ жахнется
     Якъ згадае спѡлку.

Вѡдважнї жиды.

Утѣкали два жиды
 Колись за границу !
 Надыбали на степену
 Набиту рушницю.

Надыбали , пѡдняли ,
 Стали тай гергочуть...
 Далѣй крикнули : „Герехть !“
 И стрѣляти хочуть.

Та стрѣляти не бѣда,
 Але якъ стрѣляти ?
 Не змѣркуе бѣдный Гершь ,
 Зѣ вѡдки бы почати !

Далѣй пейса пѡдкрутивъ :
 — Теперь , каже , бухну !

Ты въ бухелы, Лейбо, дуй,
Я въ рухелы рухну.

Не перечить грубый жидь,
Руру надувае,
А тымъ часомъ жвавый Гершь,
Курокъ вѣдтягае.

Тай потягнувъ за языкъ, —
Гукнула рушниця,
Пѣйшла куля Лейбѣ въ ротъ —
Грубый жидь валиться.

А Гершь ему на вѣдохѣ
Добру раду радить:
— „Выплюй, выплюй! — все кричить,
„Олово завадить!“

Полюби мене.

Лысый я, волося спало,
Решта бѣлая, якъ снѣгъ,
Недалеко моя яма,
Та я въ яму ще не лѣгъ;
Що збѣлѣло, — замалюю,
Ще й нового накуплю,
Полюби мене, дѣвчино,
То-то я тебе люблю.

БОДАЙ ТЕБЕ.

Колись я изъ тяжкою туги
 На лавѣ дубовѣй лежавъ,
 Остатный карбованецъ срѣбный
 Въ порожной калитцѣ державъ!
 Ажь тутъ навинулась дѣвчина
 И я свою тугу забувъ;
 Дѣчино, моя ты дѣчино,
 Бодай тебе Богъ не забувъ!

И сѣвъ я на лавѣ дубовѣй,
 И сѣла дѣвчина моя;
 Дѣвчина мене обѣняла.
 Обнявъ же дѣвчину ѿ я;
 Одинъ поцѣлунокъ горячій, —
 И я якъ вѣдъ чарѣвъ оживъ, —
 Дѣвчино, моя ты дѣвчино,
 Бодай тебе Богъ ожививъ!

Дѣвчина мене пригорнула,
 Дѣвчину и я пригорнувъ,
 Дѣвчина на лавѣ заснула
 И я зъ легкимъ сердцемъ заснувъ.
 И снилось такъ мило та любо,
 И я черезъ сонъ говоривъ:
 Дѣвчино, моя ты дѣвчино,
 Бодай тебе Господь любивъ!

Раненько дѣвчины нестало,
 И зновъ я на лавѣ лежавъ,
 И мѣцно слабыми руками
 Порожню калитку державъ;
 Узяла, псявѣра, узяла!
 И я собѣ тихо сказавъ:
 „Дѣвчино, моя ты дѣвчино,
 Бодай тебе дѣдько узявъ“!

ГОСПОДАРЬ ХАТЫ.

Мужикъ лиха наробивъ,
 А жѣнки боявся, —
 Сюды-туды по куткахъ,
 Та й пѣдъ пѣль сховався.
 Та лопатою пѣдъ пѣль:
 „А выльзай враже“!
 А тѣй далѣй у кутокъ
 Тай до неи каже:
 „Геть погана сатано!
 Геть бѣсова мати!
 Теперь мене не займай,
 Я господарь хаты“!

СМѢХЪ.

Наробились мужики,
 Разомъ полягали,
 Позѣхнули кѣлька разъ
 Та й цозасыщали,

Але одинъ чи здурѣвъ,
 Чи чортъ его знае;
 За сокиру ухопивъ,
 Стиха пѣдоймае, —
 Хвать одного по карку!
 Голова вѣдпала;
 А той голову за чубъ,
 Та и зъ нею драла!
 И забѣгъ межи корчѣ,
 Голову ховае,
 Тай самъ собѣ неборакъ
 Стиха промовляє:
 „То-жь то“, каже, „я смѣху
 Буду зъ него мати,
 Якъ устане та почне
 Головы шукати“!

Г О С П О Д Ъ Д А В Ъ.

Пѣшовъ козакъ молодой
 Въ далеку дорогу,
 Кинувъ жѣнку молоду,
 Та хату убогу.
 Повертае за сѣмъ лѣтъ,
 Хату оглядае,
 Дивується самъ-собѣ,
 Хаты не пѣзнае:
 Его хата — якъ вѣнокъ, —
 Новенька, бѣленька.

„А зъ вѣдки то', запытавъ,
 Голубко сивенька ?
 — Та то, — каже, — Господь давъ
 За твою дорогу! —
 Козакъ шапку по́дойнявъ
 „Слава“, каже, „Богу“!
 Входитъ въ хату; скрѣзь лавки
 И столы хороші,
 А на столахъ и лавкахъ
 Валяются грошѣ.
 Козакъ глянувъ навкруги
 Жѣнку обѣймае,
 Поцѣлувавъ кѣлька разъ, —
 „Зъ вѣдки то“? пытае.
 — И то, каже, Господь давъ
 За твою дорогу! —
 Козакъ хрестъ святой поклавъ:
 „Слава“, каже, „Богу“!
 Коли гляне у кутокъ, —
 Ажъ дѣтей копиця,
 „А то зъ вѣдки?“ — Господь давъ! —
 Каже молодиця... .

ВѢТЕРЪ И КОЛЬКА.

Зайшовъ козакъ до коршмы, —
 Руки протирае:
 „О, морозъ же то морозъ“!
 Зъ сердцемъ промовляе.

А жидокъ — кахи, кахи!
 Кашляе въ макотру;
 Та й говорить: „що морозъ!
 Якъ бы то ще вѣтру“!
 А той носомъ покрутивъ, —
 Почекай же, враже:
 „Чи не кашель“ каже, „въ васъ“?
 — Таже кашель! — каже.
 „Щожъ то“, каже, „кашель вартъ.
 Кашель ще легонький!
 А якъ бы то, каже вамъ
 Та до кашлю кольки“!

Н Ъ З Л Е Н Ъ Д О Б Р Е .

„Здоровъ брате“! — А, здоровъ! —
 „Що жъ ты такъ змѣнився“?
 — А не диво, брате мѡй, —
 Бо я оженився! —
 „Слава Богу“! каже той.
 — Нѣ, не слава Богу:
 Моя жѣнка и бридка,
 И крива на ногу. —
 „То зле, брате“! каже той.
 — Ба нѣ, не зле, брате!
 Бо за нею я якъ чортъ
 Зробився богатый;
 Славну хату збудувавъ,
 Ходивъ у дорогу!....

„Слава Богу!“ каже той.
— Нѣ, не слава Богу!
Волы згинули въ Крыму,
До дому вернувся, —
Ажъ и хата у огни!
И хаты позбувся ...
„То зле, брате“! — Нѣ, не зле! —
Якъ хата горѣла,
То и жѣнка тамъ моя
Въ огни околѣла. —

**АДВОКАТЪ
КОЦОВСКІЙ**

**Advokat
KOCOWSKI**

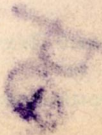
Adv. K. em. radca sądu krajowego

З М Ъ С Т Ъ.

стор.

1. Степанъ Руданьскій, житєиись и бі- бліографія	3
2. Олегъ-вѣщій	9
3. Моя смерть	16
4. Наука	18
5. Пѣсня крѣпачки надъ дитиною	22
6. Гей волю	24
7. До дуба	25
8. Голе мое поле	28
9. Згадай мене	29
10. Звела мене	29
11. Повѣй вѣтре	31
12. Пяниця	32
13. До ластѣвки	34
14. Нѣчь-у нѣчь	35
15. Сны	37
16. Що кому хибуе	37
17. Выйде самъ зъ воды	38
18. Верства	38
19. Заяць	39
20. Змыслный Ляхъ	41
21. Нагорода	41
22. Хоробрый Ляхъ	42

	стор.
23. Мазуръ у болотѣ	43
24. Обдуреный Москаль	44
25. Розпятый жидъ	45
26. Жидъ на чатахъ	47
27. Баранъ	47
28. Славная конина	49
29. Довгій зубъ	50
30. Спѣлка	51
31. Вѣдвѣжнй жиды	53
32. Полюби мене	54
33. Бодай тебе	56
34. Господарь хаты	57
35. Смѣхъ	57
36. Господь давъ	58
37. Вѣтеръ и колька	59
38. Нѣ-зле нѣ-добре	60

649645

II
И 155.678

B.